

USNESENÍ

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu Mgr. Jany Misiáčkové a soudkyně JUDr. Miroslavy Holubové a JUDr. Marcely Plutkové v řízení o pozůstalosti po

zůstaviteli: XXX XXX, narozený dne XXX, zemřelý dne XXX
naposledy bytem XXX

za účasti: XXX XXX XXX, XXX, narozený dne XXX
bytem XXX
zastoupený advokátem XXX XXX XXX
sídlem XXX

XXX XXX, narozená dne XXX
bytem XXX
zastoupená advokátem XXX XXX XXX
sídlem XXX

XXX XXX, narozená dne XXX
bytem XXX
zastoupená XXX XXX, narozenou dne XXX
bytem XXX

XXX XXX, narozený dne XXX
bytem XXX
zastoupený XXX XXX, narozenou dne XXX
bytem XXX

XXX XXX, narozený dne XXX
bytem XXX
zastoupený Janou XXX, narozenou dne XXX
bytem XXX

o dědickém právu

k odvolání XXX XXX XXX, XXX, proti usnesení Okresního soudu v Bruntále ze dne 30. 11. 2020, č. j. 22 D 13/2017-263

takto:

Usnesení okresního soudu se **mění** následovně:

Shodu s prvopisem potvrzuje Lenka Gaždová.

„XXX. XXX XXX, XXX se ukládá, aby ve lhůtě dvou měsíců od právní moci tohoto usnesení podal u Okresního soudu v Bruntále proti XXX XXX, XXX XXX, XXX XXX a XXX XXX, jako dědicům ze závěti, žalobu na určení, že XXX XXX XXX, XXX, je účastníkem řízení o pozůstalosti vedené Okresním soudem v Bruntále pod sp. zn. 22 D 13/2017 jako dědic zůstavitele na základě zákona.

Nebude-li žaloba ve lhůtě podána, bude-li řízení o žalobě zastaveno nebo bude-li žaloba odmítnuta, platí, že spor o dědické právo byl vyřešen v neprospěch toho, kdo měl své právo uplatnit žalobou.“

Odůvodnění:

1. Napadeným usnesením okresní soud uložil pozůstalému synovi XXX XXX XXX, XXX, aby ve lhůtě dvou měsíců od právní moci tohoto usnesení podal u Okresního soudu v Bruntále žalobu proti závětním dědicům XXX XXX, XXX XXX, XXX XXX, XXX XXX na určení, že je dědicem zůstavitele a aby současně o podání žaloby vyrozuměl pověřenou soudní komisařku. Z odůvodnění se podává, že okresní soud veden právním názorem Nejvyššího soudu vysloveným v rozhodnutí ze dne 7. 4. 2020, sp. zn. XXX, kdy se ke sporu účastníků o tom, zda předmětná závěť je podmíněným právním úkonem vázaným jen případ, kdy by se zůstaviteli v souvislosti s tím, že jede na hřiby na motorce s XXX, něco stalo, mohl být vyřešen přímo v řízení o pozůstalosti vydáním usnesení podle § 169 odst. 1 z. ř. s., k jehož vyřešení postačovalo právní posouzení, připojil i spor o to, zda byla předmětná závěť míněna zůstavitelem vážně, je nepochybné, že k vyřešení otázky platnosti závěti je třeba provádět dokazování k objasnění této sporné skutečnosti. Bylo proto namíste postupovat podle § 170 odst. 1 z. ř. s. a odkázat ty, jejichž dědické právo se jeví se zřetelem k okolnostem případu jako nejslabší, aby své právo ve stanovené lhůtě uplatnili žalobou ve sporném soudním řízení. Okresní soud odkázal toho účastníka, jehož dědické právo se jeví se zřetelem k okolnostem případu jako nejslabší, aby své právo uplatnil žalobou, přičemž poukázal na ustanovení § 1673 odst. 1 věta o. z., podle něhož proti dědici, který se opírá o závěť nepopřanou co do pravosti, se odkáže k podání žaloby každý zákonný dědic.
2. Včasným odvoláním napadl uvedené usnesení pozůstalý syn a domáhal se jeho změny tak, že k podání žaloby na určení, že jsou dědici zůstavitele, odkáže jeho závětní dědice, a to XXX XXX, XXX XXX, XXX XXX, XXX XXX. Závěr soudu, že k podání žaloby je třeba odkázat pozůstalého syna zůstavitele, nepovažuje za správný, neboť soudní komisařka nezohlednila skutečnost, jaké listiny se závětní dědicové při uplatnění svého práva v pozůstalostním řízení dovolávají. Podle § 565 o. z. platí, že je na každém, kdo se dovolává soukromé listiny, aby dokázal její pravost a správnost, holografní závěť zůstavitele je listinou soukromou, pro kterou je zapotřebí použít uvedeného zákonného ustanovení a trvat na prokázání její správnosti právě tím, kdo se jí dovolává. S ohledem na uvedené měl tudíž soudní komisař k podání žaloby podle ustanovení § 170 odst. 1 vyzvat právě všechny závětní dědice, kteří své dědické právo odvozují od předmětné soukromé listiny ze dne XXX, přičemž uvedený postup nepřímou vyplývá i z odůvodnění rozhodnutí Nejvyššího soudu v této věci, který užívá přímo množného čísla, byť v textu zákona, na který se soud odvolává, se mluví pouze o účastníkovi v jednotném čísle.
3. XXX XXX k odvolání uvedla, že navrhuje potvrzení napadeného usnesení jako věcně správného, poukázala přitom na judikaturu Nejvyššího soudu např. sp. zn. XXX, ve kterém bylo rozhodnuto, že závisí-li řešení sporu o dědické právo na posouzení skutkových okolností, které jsou mezi účastníky sporné a nedojde-li mezi dědici k dohodě, v důsledku které by spor zcela odpadl nebo by se dosud sporné skutečnosti staly nespornými, neprovádí se v řízení o pozůstalosti dokazování k prokázání rozhodných skutečností, které jsou mezi účastníky řízení sporné, takový spor nemůže být vyřešen v rámci řízení o pozůstalosti a za takových okolností soud v řízení o pozůstalosti postupuje podle § 170 z. ř. s. a odkáže usnesením toho z účastníků, jehož dědické právo se jeví se

Shodu s prvopisem potvrzuje Lenka Gaždová.

zřetelem k okolnostem případu jako nejslabší, aby své právo uplatnil žalobou ve sporném řízení u soudu. Ve zmíněném rozhodnutí Nejvyšší soud konstatoval, že nejedná-li se o případy uvedené v § 1673 o. z., pak v ostatním případech při zjišťování, či dědické právo se soudu jeví jako nejslabší, je nutné vzít zřetel na okolnosti případu. S přihlédnutím k tomu, co uvádí pozůstalá sestra o tom, že o zůstavitele pečovala po celou dobu nemoci, jeho syn o zůstavitele neprojevoval mnoho let zájem, tak se jeví, že dědické právo pozůstalého syna je vzhledem k těmto okolnostem nejslabší.

4. Krajský soud v Ostravě jako soud odvolací na základě včas podaného odvolání po zjištění, že odvolání bylo podáno osobou oprávněnou a proti rozhodnutí, proti němuž je odvolání přípustné, dospěl k závěru, že odvolání není důvodné, přesto je třeba napadené usnesení ve výrokové části změnit z procesních důvodů.
5. Ustanovení § 1 673 o. z. pro některé případy konkurence dědických titulů stanoví, či dědické právo se pokládá v takovém případě za slabší. Při konkurenci dědického práva, u něhož je právním titulem závět', nepopřena co do pravosti, se pokládá za slabší dědické právo, u něhož je titulem dědění zákon. Uvedené dopadá i na předmětný spor o dědické právo, neboť odvolatel pravost předmětné závěti nezpochybnil.
6. Obecně lze uvést, že listina (závět') je pravá, pochází-li od osoby, která je v ní uvedena jako vystavitel (pořizovatel závěti). Je-li předložena závět', která splňuje formální předpoklady požadované zákonem, v daném případě pro holografní závět' (srovnej § 1533 o. z.), prokazuje dědické právo osob povolaných závěti. Pochybnosti o dědickém titulu, které se objeví v řízení o pozůstalosti a jsou podloženy konkrétními důvody, mohou vést ke sporu o dědické právo. Řešení tohoto sporu je upraveno dědickým právem (srovnej § 168-170 z. ř. s., § 1671-1673 o. z.), odkaz na ustanovení § 565 o. z. proto není případný.
7. Jestliže odvolatel jako dědic, jemuž svědčí dědické právo ze zákona, zpochybnil vážnost vůle pořizovatele závěti, bylo namíste odkázat ho podle § 170 z. ř. s. v souladu s ustanovením § 1673 o. z. k podání žaloby proti závětním dědicům a rozhodnutí soudu prvního stupně je proto věcně správné. Odvolací soud formálně změnil dle § 220 o. s. ř. výrok napadeného usnesení tak, aby přesněji vystihl procesní postavení odvolatele, jako osoby, již svědčí dědické právo ze zákona, jako účastníka řízení o pozůstalosti.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí je přípustné dovolání z důvodů uvedených v ust. § 237 o. s. ř. ve lhůtě dvou měsíců od doručení rozhodnutí odvolacího soudu k Nejvyššímu soudu ČR prostřednictvím soudu prvního stupně. Přípustnost dovolání je oprávněn zkoumat jen dovolací soud (§ 239 o. s. ř.).

Ostrava 30. listopadu 2021

Mgr. Jana Misiáčková v. r.
předsedkyně senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Lenka Gaždová.